

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
TOMA Nadejda
COBZAC Elena

examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de avocații Pascal Veronica și Burlacu Marcel în numele inculpatului și de avocatul Diaconu Dorian în numele succesorului părții vătămate Țîntariuc Anna, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017 și a sentinței Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, din 12 septembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

DRUMEA Ion XXXXX, născut la XXXXX,
originar din XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 10.03.2017 – 12.09.2017;

Instanța de apel: 03.10.2017 – 08.11.2017;

Instanța de recurs: 05.01.2018 – 28.02.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriai Chișinău, sediul Centru, din 12 septembrie 2017, Drumea I. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 12 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de Țîntariuc A. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. În fapt, prima instanță a reținut că, la 19 septembrie 2016, în jurul orelor 05:00, ora exactă nu a putut fi stabilită, Drumea I. aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, fiind împreună cu Țîntariuc D. pe str. Valea Trandafirilor nr. 18, în scara blocului nr. 1, după ce ambii au consumat băuturi alcoolice, între ei s-a iscat un conflict. În rezultatul conflictului Drumea I. i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feții lui Țîntariuc D., care a căzut jos, după care în continuarea acțiunilor sale infracționale Drumea I. i-a mai aplicat lovituri cu picioarele și pumnii peste diferite părți ale corpului, cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 216D/1952 din 29.12.2016, vătămări corporale sub formă de:

- *traumă craneo-cerebrală închisă: echimoze, excoriații, plăgi contuze pe cap și*

față, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hemoragii subarahnoidiene, contuzie cerebrală la nivelul lobului temporal drept și trunchiului cerebral, sânge în ventricolii cerebrali;

- traumă contuză a gâtului echimoze, excoriații, fractură directă a cartilajului tiroid cu hemoragii în țesuturile moi ale gâtului;

- traumă contuză a toracelui, echimoze pe torace, fractură directă a coastei 2 pe stânga cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, contuzia pulmonară în regiunea lobului superior stâng;

- echimoze și excoriații pe umeri.

Toate leziunile corporale, descrise supra au fost produse într-o perioadă scurtă de timp unele față de altele și în comun prezintă pericol pentru viață, calificându-se ca vătămări grave. Decesul lui Țintariuc D. a survenit în rezultatul traumei craneo-cerebrale închise, manifestată prin echimoze, excoriații, plăgi contuze pe cap și față, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hemoragii subarahnoidiene, contuzie cerebrală la nivelul lobului temporal drept și trunchiului cerebral, sânge în ventricolii cerebrali.

Ulterior, Drumea I. a părăsit locul comiterii infracțiunii, iar pentru a ascunde urmele săvârșirii acesteia s-a dezbrăcat de haine și încălțăminte, aruncându-le într-o direcție necunoscută.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață și care a provocat decesul victimei.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către avocatul Diaconu D. în interesele succesorului părții vătămate Țintariuc A. și avocații Pascal V. și Burlacu M. în interesele inculpatului Drumea I.

3.1. În apelul declarat de către avocatul Diaconu D. în interesele succesorului părții vătămate Țintariuc A. s-a invocat dezacordul cu cuantumul pedepsei stabilite inculpatului de 12 ani și cu soluționarea acțiunii civile.

În acest sens, apărătorul a menționat că prima instanță analizând probele din dosar a stabilit corect situația de fapt și a încadrat juridic faptele reținute în sarcina inculpatului, în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, însă nu a ținut cont la stabilirea pedepsei de alte circumstanțe și anume: săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave în stare de ebrietate alcoolică, care constituie o circumstanță agravantă conform art. 77 alin. (1) lit. j) Cod penal, părăsirea locului infracțiunii și încercarea de a ascunde urmele săvârșirii infracțiunii, prin tănuirea încălțăminte și hainelor cu care era îmbrăcat, imediat după ce a sesizat urmările faptei prejudiciabile pe care a săvârșit-o.

Sanțiunea de la art. 151 alin. (4) Cod penal prevede pedeapsa cu închisoarea de la 12 la 15 ani, iar termenul de 12 ani stabilit de către prima instanță, nu este proporțional faptelor comise de inculpat, deoarece nu au fost constatate careva circumstanțe

„atenuante” sau „excepționale”, ce ar permite stabilirea unei pedepse orientate spre limita minimă.

În opinia avocatului la stabilirea măsurii de pedeapsă inculpatului instanța a făcut trimitere în mod formal la prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, fără a ține seama de gravitatea infracțiunii săvârșite, care face parte din categoria celor deosebit de grave, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, fiind neglijat și faptul, că pe parcursul desfășurării urmăririi penale și judecării cauzei, inculpatul a dat dovadă de un comportament prin care a încercat să eludeze aflarea adevărului și să inducă în eroare organele judiciare, de lipsa circumstanțelor care atenuează răspunderea penală, precum și de influența pedepsei penale aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Reieșind din cele expuse, apelantul a pledat pentru aplicarea în privința inculpatului a pedepsei cu închisoarea pe un termen de 14 ani.

În ceea ce privește acțiunea civilă înaintată de Țintariuc A. - în nume propriu și în numele copilului minor, în partea compensării prejudiciului moral cauzat în mărime de 500.000,00 lei, instanța nu a respectat normele procesuale referitor la judecarea acțiunii civile și incorect a hotărât admiterea doar în principiu a acesteia, lăsând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă, deoarece temeiul pagubei morale solicitate de succesorul victimei a fost dovedit în cadrul ședințelor judiciare, prin probele din dosar care demonstrează vinovăția inculpatului, iar în privința cuantumului despăgubirilor solicitate, au fost invocate un șir de argumente consemnate nemijlocit în acțiunea civilă anexată la materialele cauzei penale, formulată în corespunde cu cerințele stipulate la art. 219 CPP.

Or, potrivit art. 225 alin. (3) CPP, odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să se expună și asupra acțiunii civile. În conformitate cu prevederile art. 219 alin. (4) CPP, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța urmează să i-a în considerare: suferințele fizice ale victimei, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

Astfel, apelantul a specificat că prima instanță eronat a statuat că pentru evaluarea prejudiciului moral cuvenit succesoriului părții vătămate, este necesară administrarea unor noi probe, neluând în considerare că dăuna morală și cea patrimonială nu sunt legate între ele.

La fel, avocatul a notat că întinderea prejudiciului moral nu poate fi cuantificată potrivit unor criterii matematice sau economice, astfel încât, în funcție de împrejurările concrete ale speței, statuând în echitate, instanța de judecată urmează să acorde despăgubiri apte să constituie o satisfacție echitabilă.

Tot sub acest aspect, s-a menționat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit în cauza *Tolstoy Miloslovsky c. Regatul Unit*, că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

3.2. În apelurile declarate de avocatul Pascal V. și Burlacu M. în interesele inculpatului Drumea I., părțile au invocat că o pedeapsă aspră generează sentimente de nedreptate, jignire, înrăire, fapt care duce la consecințe contrare scopului urmărit de legea penală. În acest sens, sentința contestată urmând a fi analizată sub mai multe aspecte: a) procedural - încălcarea drepturilor inculpatului la acumularea probelor; b) pe fond - lipsa vinovăției în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) CP; c) neaprecierea probelor de către instanță; d) sentința nu este motivată, fiind o transcriere a rechizitoriului și a ordonanței de agravare; e) asprimea pedepsei; f) respingerea cererii de examinare în baza art.364/1 CPP; g) modificarea învinuirii contrar art.325 CPP.

Apărătorii au indicat că, inculpatul a înaintat o cerere personală cu privire la examinarea cauzei în procedura specială - art.364¹ CPP, însă aceasta a fost respinsă ca tardivă. Pe când, la data depunerii cererii nu era începută cercetarea judecătorească, adică cererea a fost depusă în conformitate cu prevederile alin. (1) al articolului menționat.

S-a remarcat că prima instanță a făcut trimitere la stenograma discuțiilor dintre inculpat și ofițerul de urmărire penală din data de 25.09.2016, DVD cu înregistrările audio a convorbirii din 20.09.2016 (f.d.3-6), prin care se descrie discuția avută între aceste persoane până a fi reținut inculpatul. Art. 93 și 94 CPP stabilesc că probele sânt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de CPP, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. În procesul penal, în temeiul art.90 CPP, nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute cu încălcarea drepturilor inculpatului la apărare, la interpret și au fost dobândite contrar prevederilor art. 94 CPP. Demersul apărării de a fi exclusă această probă a fost ignorat, iar în sentință lipsește motivarea acestei soluții.

Apelanții au atenționat că inculpatul a fost pus sub învinuire în baza art. 145 alin. (1) CP. După etapa de luare a ultimului cuvânt de inculpat și anunțarea deliberării, la data de 18.08.2017, fără motive întemeiate, instanța a reluat examinarea cauzei și a admis spre examinarea ordonanța în sensul agravării învinuirii. Adoptarea ordonanței de modificare a învinuirii a fost însoțită de încălcarea prevederilor art.325 CPP, potrivit cărora judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Modificarea învinuirii se admite dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare. Art. 326 CPP prevede că, pentru modificarea învinuirii în ședința de judecată în sensul agravării ei se impune strict ca probele cercetate în ședința de judecată să dovedească incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior.

De asemenea, prin aceste abuzuri procedurale instanța a admis încălcarea prevederilor art. 19, 101, 315 CPP.

Partea apărării a susținut că, la caz, nu a existat intenția directă a inculpatului de a comite infracțiunea de vătămare gravă, acțiunile inculpatului nu s-au extins asupra tuturor leziunilor corporale, iar aceste două aspecte demonstrează că infracțiunea a fost comisă

din imprudență, pe cînd instanța de judecată nici nu a analizat elementele infracțiunii imputate inculpatului, dar a transcris conținutul ordonanței de învinuire în sensul agravării, nu și-a motivat soluția de ce a ajuns la concluzia că infracțiunea a fost comisă cu intenție, neindicînd nici care probe au stat la baza acestei concluzii.

În acest context, premisele care au cauzat moartea victimei urmează a fi analizate și ele sub două aspecte: altercațiile (îmbrâncelile) cu loviturile în față reciproke; cauzarea de traume în rezultatul loviturilor de trepte.

Or, reieșind din declarațiile martorilor nimeni nu a văzut acele momente de aplicare a loviturilor sau altercațiilor, precum și momentul survenirii decesului.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1952 din 19.09.2016 s-a constatat că victima a suportat vătămare corporală gravă, care a succedat decesul la cca 30 min. după lovire de niște corpuri contondente dure.

În rezultatul loviturilor victima a suportat o hemoragie la nivel cerebral, însă analizînd posibilitatea medicală de creare a unei hemoragii la nivel cerebral, pot fi identificate mai multe cauze, fapt care nu a fost elucidat de expert complet, dar a făcut o constatare importantă și a stabilit: „... că reieșind din volumul și caracterul leziunilor, nu se exclude formarea leziunilor corporale din regiunea craniului cerebral în rezultatul căderii pe suprafețe neregulate (trepte, diferite obiecte)”. Astfel, avem o situație foarte clară - crearea volumului mare de sânge și localizarea acestuia pe creier se datorează unor lovituri foarte puternice, care nu puteau fi fizic aplicate de inculpat.

Conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 19.09.2016, au fost identificate treptele din scara blocului unde a avut loc infracțiunea, iar conform concluziilor expertului s-au depistat echimoze și excoriații pe umeri, fapt care conduce la veridicitatea declarațiilor date de inculpat referitor la îmbrâncelile avute anterior căderii victimei.

Toate aceste probe nu au fost analizate și nici apreciate, în particular nu s-a dat o apreciere corectă:

- procesului-verbal de examinare din 27.09.2016 - fișierul care conține imagini video din liftul nr. 2 din CC „Atrium”: la 04.20.29 în data de 19.09.2016 victima urmă în lift, are o ținută dezechilibrată, mișcări haotice, dînd impresia că este în stare de ebrietate;

- raportului de expertiză-medico-legală nr. 216D/1952 din 19.09.2016 (f.d.51-52) prin care s-a depistat alcool etilic în cantitate de 3,5%, concentrație care de obicei la persoanele vii corespunde intoxicației grave cu alcool.

Analizînd ansamblul probelor administrate, constatăm că victima a decedat în rezultatul traumei craniu-cerebrale. Iar inculpatul nu putea să prevadă că aplicarea unei lovituri va conduce la rostogolirea victimei de pe scară și la deces.

De asemenea, apelanții au susținut că prin sentință Drumea I. a fost condamnat la 12 ani închisoare, aceasta fiind o pedeapsă extrem de aspră în raport cu rolul și infracțiunea comisă de acesta. Instanța nu a luat în considerație personalitatea inculpatului și anume: - că acesta a recunoscut vina parțial și a acceptat probele din dosar; a declarat veridic despre toate momentele infracțiunii; are o stare a sănătății precară (extrasele medicale,

intervensiile chirurgicale anexe la dosar), are doar 20 ani, și-a întemeiat o familie, crește și educă un copil minor; nu a fost condamnat anterior și se caracterizează pozitiv la locul de trai; a restituit prejudiciul material; regretă sincer cele comise; și-a asumat responsabilitatea să participe la creșterea copilului victimei.

În concluzie, s-a menționat că ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii s-a solicitat instanței de judecată să aplice o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală sau cel puțin una mai blândă, fiind aplicate prevederile art.90 CP cu reîncadrarea juridică a infracțiunii în art.149 CP.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de avocații Burlacu M. și Pascal V. în numele inculpatului, cu admiterea parțială a apelului declarat de succesorul părții vătămate Țintariuc A. și casarea parțială a sentinței în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căreia s-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Țintariuc A. și s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul ultimei a prejudiciului moral în sumă de 100.000 lei, în rest celelalte pretenții pecuniare au fost respinse, ca neîntemeiate.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute, fără careva modificări.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel audiind opiniile participanților la proces, cercetând suplimentar probele administrate de către instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, în corespundere cu cerințele art.101 Cod de procedură penală și călăuzindu-se de propria convingere, a conchis că, instanța de fond, corect a încadrat juridic acțiunile inculpatului Drumea I. în dispoziția art.151 alin.(4) Cod penal, totodată just stabilindu-i acestuia pedeapsa de 12 ani închisoare. După care, instanța a constatat fapta prejudiciabilă imputată inculpatului.

Instanța de apel a notat că probele administrate combat versiunea invocată de apărătorii inculpatului Pascal V. și Burlacu M., precum că nu și-a găsit confirmarea săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal de către Drumea I., deoarece nu este dovedită vina acestuia în cauzarea vătămarilor corporale periculoase pentru viață și sănătate, care au provocat decesul victimei.

Cerința avocatului Pascal V. de a-l recunoaște pe Drumea I. vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 Cod penal, cerință susținută și de avocatul Burlacu M., solicitări fundamentate pe inexistența faptei încriminate, sunt neîntemeiate, nesprrijinindu-se pe argumente de natură a convinge încrederea Colegiului în justetea probatoriului administrat, doar urmărindu-se o condamnare pentru o infracțiune gravă, astfel încât să fie posibil de aplicat art. 90 Cod penal.

Afirmația inculpatului Drumea I. precum că viața sa se afla în pericol, din aceste considerente i-a aplicat părții vătămate o singură lovitură cu pumnul și ulterior l-a împins doar ca să scape de acesta, drept urmare partea vătămată a căzut pe scări și astfel nu a putut să prevadă consecințele, sunt declarații ce nu corespund adevărului, depuse în

încercarea de a se eschiva de la răspunderea penală, și se combat de întreaga sistemă de probe analizată și apreciată, prin prisma prevederilor art. 101 Cod procedură penală.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 216D/1952 din 29.12.2016, la partea vătămată au fost depistate vătămări corporale sub formă de: traumă craniu-cerebrală închisă: echimoze, excoriații, plăgi contuzie pe cap și față, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hemoragii subarahnoidiene, contuzie cerebrală la nivelul lobului temporal drept și trunchiului cerebral, sânge în ventricolii cerebrali; traumă contuză a gâtului, echimoze, excoriații, fractură directă a cartilajului tiroid cu hemoragii în țesuturile moi ale gâtului; traumă contuză a toracelui, echimoze pe torace, fractură directă a coastei 2 pe stânga cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, contuzia pulmonară în regiunea lobului superior stâng; echimoze și excoriații pe umeri.

Toate leziunile corporale descrise au fost produse într-o perioadă scurtă de timp unele față de altele, iar în comun acestea prezintă pericol pentru viață și se califică ca vătămare gravă.

Or, nerecunoașterea integrală a vinovăției de către inculpat, a fost apreciată ca o metodă de apărare și un drept al acestuia de a nu se auto incrimina, totodată pe parcursul procesului penal, inculpatul a avut mai multe divergențe în declarațiile sale.

De asemenea, instanța de apel a menționat că infracțiunea prevăzută la art. 151 Cod penal este o infracțiune materială, respectiv se consideră consumată din momentul producerii vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății. Obiectul material al infracțiunii prevăzută la art. 151 Cod penal, îl reprezintă corpul persoanei vătămate care în urma vătămării grave a dus la deces. Latura obiectivă poate fi apreciată după următoarea structură, fapta prejudiciabilă - care constă din acțiune sau inacțiune de cauzare a vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății, urmările prejudiciabile manifestate sub forma vătămării grave a integrității corporale sau a sănătății, legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Fapta prejudiciabilă se concretizează în acțiune. Latura subiectivă a infracțiunii prevăzută la art. 151 Cod penal, se exprimă prin vinovăție sub forma intenției directe sau indirecte.

Așadar, prezența în acțiunile inculpatului, atât a elementelor care caracterizează latura obiectivă a infracțiunii imputate, cât și a celor care caracterizează latura subiectivă a acestei infracțiuni a fost dovedită inclusiv și prin materialele cauzei acumulate în cadrul urmăririi penale și examinate în procesul cercetării judecătorești a instanței de fond, cât și a celei de apel.

Prin urmare, inculpatul a comis o infracțiune deosebit de gravă (în formă consumată). Suportul normativ al acestei concluzii derivă din interpretarea sistemică a prevederilor art. 16 alin. (5) și art. 151 alin. (4) Cod penal. Potrivit art. 76 alin. (1) Cod penal la stabilirea pedepsei se consideră *circumstanțe atenuante*: *f) autodenunțarea, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii sau la identificarea infractorilor ori recunoașterea vinovăției*. La caz, s-a reținut faptul recunoașterii parțiale a vinovăției de către inculpatul Drumea I., cu alte cuvinte faptul aplicării loviturilor care au cauzat decesul, *ultimul nu a recunoscu doar intenția vătămării intenționat grave a integrității*

corporale sau a sănătății, ceea ce denotă că nu poate fi reținută această circumstanță atenuantă.

La fel, s-a menționat că în apel avocații și inculpatul nu au abordat nulitatea a careva acte procedurale ale organului de urmărire penală, în termenul prevăzut de lege, adică la terminarea urmăririi penale, ei au pierdut dreptul de a invoca presupusele carențe ale organului de urmărire penală ulterior, adică în instanțele de judecată, prezumându-se că inculpatul și apărătorii săi au acceptat modul în care s-a desfășurat respectivul proces penal, și acestea nu duc la nulitatea absolută a lor.

Reieșind din cele expuse mai sus instanța de apel a conchis, că instanța de fond a pronunțat o sentință întemeiată. Astfel, în scopul demonstrării vinovăției inculpatului au fost acumulate și cercetate suficiente probe, cercetate în modul prevăzut de lege, ce confirmă cu certitudine vinovăția inculpatului, conform calificării stabilite de către acuzatorul de stat, de aceea sentința urmează a fi menținută, fără modificări, în aceasta latură.

Referitor la argumentele din apelul succesorului părții vătămate în latura civilă, s-au remarcat următoarele. În cadrul examinării cauzei în instanța de fond acuzatorul de stat și succesorul părții vătămate Țintariuc A., cu respectarea prevederilor art. 219 Cod procedură penală, au înaintat către inculpat Drumea I. acțiune civilă prin care s-a solicitat încasarea prejudiciului material și moral în sumă de 500.000 lei.

Conform art. 225 Cod procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală. Respectiv, instanța de fond a admis în principiu acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor morale să se pronunțe instanța de judecată în ordinea procedurii civile. Însă, instanța de apel a considerat incorectă soluționarea acțiunii civile în partea ce ține de recuperarea prejudiciului moral ori instanța era obligată a se expune prin sentință asupra mărimii acestuia.

În acest sens, s-a evidențiat că, potrivit art. 1422 alin. (1) Cod civil: *„în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc”*. Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil: *„Mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate”*.

Reieșind din circumstanțele cauzei, din acele suferințe psihice care au fost cauzate succesorului părții vătămate prin acțiunile inculpatului, adică în urma cauzării a vătămări grave a integrității corporale sau a sănătății cu urmare a decesului părții vătămate de care acesta este responsabil, suferințe care nici nu se supun aprecierii, ținând cont de gradul de vinovăție al inculpatului, de starea lui financiară, instanța de apel consideră că pentru

repararea daunei morale succesorului părții vătămate Țintariuc A. este echitabilă și suficientă pentru a aduce satisfacție morală suma de 100 000 lei.

6. Nefiind de acord cu soluțiile adoptate de instanțele de fond, au declarat recursuri ordinare avocații Pascal V. și Burlacu M. în numele inculpatului și avocatul Diaconu D. în numele succesorului părții vătămate Țintariuc A.

6.1. Avocatul Pascal V. solicită casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, în motivarea cererii fiind invocate critici similare celor din cererea de apel, care se referă la:

a) **respingerea cererii de examinare în baza art.364/1 CPP:** inculpatul a înaintat o cerere personală în instanța de fond cu privire la examinarea în procedura specială prevăzută de art.364¹ CPP, cerere care a fost respinsă ca tardivă, însă la data depunerii acesteia nu era începută cercetarea judecătorească, adică cererea a fost depusă în conformitate cu prevederile alin. (1) al articolului menționat, pe când instanța de apel nici nu a pus în discuție acest motiv invocat în apel, ignorându-l total, fără a concretiza la inculpat dacă menține această poziție în continuare sau renunță la ea;

b) **refuzul de a exclude proba obținută cu încălcarea procedurii:** una din probele la care a făcut trimitere prima instanță a fost stenograma discuțiilor dintre inculpat și ofițerul de urmărire penală din data de 25.09.2016 și DVD cu înregistrările audio a convorbirii din 20.09.2016 (f.d.3-6), prin care se descrie discuția avută între aceste persoane până a fi reținut inculpatul, la etapa judecării cauzei în apel s-a solicitat excluderea acesteia, însă instanța nu s-a expus, dar a admis-o;

c) **modificarea învinuirii contrar prevederilor art.325 CPP:** inculpatul a fost pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin. (1) CP. După luarea ultimului cuvânt al inculpatului și anunțarea deliberării la data de 18.08.2017, fără motive întemeiate, instanța a reluat examinarea cauzei și a admis spre examinarea ordonanța de agravare a învinuirii din art.145 în cele ale art.151 alin. (4) CP, care de fapt nici nu a fost înregistrată în cancelaria judecătoriei, dar prezentată personal judecătorului cu câteva minute înainte de începerea ședinței. Adoptarea ordonanței de modificare a învinuirii a fost însoțită de încălcarea prevederilor art.325 CPP. Art.326 CPP prevede că pentru modificarea acuzării în ședința de judecată în sensul agravării ei se impune strict ca probele cercetate în ședința de judecată să dovedească incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior.

Instanța de apel nici nu a examinat această obiecție, nu s-a expus, de parcă nici nu ar fi fost invocată. Mai mult, instanța a ignorat să examineze imparțialitatea judecătorului la modificarea învinuirii. Prin aceste abuzuri procedurale instanța de fond și apel au admis încălcarea prevederilor art. 315 CPP, art. 19 alin. (1) CPP, art. 101 CPP.

Referitor la fondul cauzei, recurenta a invocat următoarele erori:

a) **lipsa vinovăției în comiterea infracțiunii cu intenție:**

Nici instanța de fond și nici instanța de apel nu au luat în considerație aceste 2 sarcini la adoptarea actului judecătoresc că nu a existat intenția directă a inculpatului, iar

loviturile aplicate de acesta nu s-au extins asupra tuturor leziunilor corporale depistate la victimă. Aceste aspecte demonstrează că infracțiunea a fost comisă din imprudență.

În acest context, premisele care au cauzat moartea victimei urmau a fi analizate și ele sub două aspecte: altercațiile (îmbrâncelile) cu loviturile în față reciproke; cauzarea de traume în rezultatul loviturilor de trepte. Reieșind din declarațiile martorilor. Nimeni nu a putut declara sau demonstra momentul comiterii infracțiunii. Nimeni nu a văzut acel moment de aplicare a loviturilor sau altercațiilor, precum și momentul survenirii decesului.

b) asprimea pedepsei:

Pedeapsa de 12 ani închisoare, este extrem de aspră în raport cu rolul și infracțiunea comisă, nefiind în acest aspect luate în considerație personalitatea inculpatului, recunoașterea parțială a vinovăției, acceptarea probelor din dosar, a declarat veridic despre toate momentele infracțiunii; are o stare a sănătății precară (extrasele medicale, intervențiile chirurgicale anexe la dosar), are doar 20 ani, și-a întemeiat o familie, crește și educă un copil minor; nu a fost condamnat anterior și se caracterizează pozitiv la locul de trai; a restituit prejudiciul material; regretă sincer cele comise; și-a asumat responsabilitatea să participe la creșterea copilului victimei.

Potrivit art.76 CP, săvârșirea infracțiunii de către un minor sau de către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani constituie circumstanță atenuantă.

În acest context, premisele care au cauzat moartea victimei urmează a fi analizate și ele sub două aspecte: altercațiile (îmbrâncelile) cu loviturile în față reciproke; cauzarea de traume în rezultatul loviturilor de trepte.

Or, reieșind din declarațiile martorilor nimeni nu a văzut acele momente de aplicare a loviturilor sau altercațiile dintre inculpat și victimă, precum și momentul survenirii decesului ultimului.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1952 din 19.09.2016 (f.d.46-50) s-a constatat că victima a suportat vătămare corporală gravă, care a succedat decesul la cca 30 minute după lovirea de corpuri contondente dure.

În rezultatul loviturilor victima a suportat o hemoragie la nivel cerebral, însă analizând posibilitatea medicală de creare a unei hemoragii la nivel cerebral, pot fi identificate mai multe cauze, fapt care nu a fost elucidat de expert complet, dar a făcut o constatare importantă și a stabilit: „... că reieșind din volumul și caracterul leziunilor, nu se exclude formarea leziunilor corporale din regiunea craniului cerebral în rezultatul căderii pe suprafețe neregulate (trepte, diferite obiecte)”. Astfel, avem o situație foarte clară - crearea volumului mare de sânge și localizarea acestuia pe creier se datorează unor lovituri foarte puternice, care nu puteau fi fizic aplicate de inculpat.

Conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 19.09.2016, au fost identificate treptele din scara blocului unde a avut loc infracțiunea, iar conform concluziilor expertului în raportul de expertiză menționat s-au depistat echimoze și excoriații pe umeri, fapt care conduce la veridicitatea declarațiilor date de inculpat referitor la îmbrâncelile avute anterior căderii victimei.

Toate aceste probe nu au fost analizate și nici apreciate, în particular nu s-a dat o apreciere corectă nici:

- procesului-verbal de examinare din 27.09.2016 - fișierul care conține imagini video din liftul nr. 2 din CC „Atrium”: la 04.20.29 în data de 19.09.2016 victima urmă în lift, are o ținută dezechilibrată, mișcări haotice, dând impresia că este în stare de ebrietate;

- raportului de expertiză-medico-legală nr. 216D/1952 din 19.09.2016 (f.d.51-52) prin care s-a depistat alcool etilic în cantitate de 3,5%, concentrație care de obicei la persoanele vii corespunde intoxicației grave cu alcool.

Analizând ansamblul probelor administrate, constatăm că victima a decedat în rezultatul traumei craniu-cerebrale. Iar inculpatul nu putea să prevadă că aplicarea unei lovituri va conduce la rostogolirea victimei de pe scară și la deces.

Instanța de apel nu a dat răspuns la argumentele reiterate supra, eșuând în prezentarea unor motive plauzibile privitor la respingerea cereri de apel, astfel fiind încălcate prevederile art. 414, 417 CPP.

c) Prejudiciul moral:

Prejudiciul moral stabilit în mărime de 100.000 lei este exagerat de mare în coraport cu circumstanțele cauzei. Careva probe în sensul susținerii acestei sume nu au fost prezentate. Mai mult, victima nu mai locuia în comun cu succesorul părții vătămate, ultima fiind peste hotarele țării de mai mulți ani, nu mai erau o familie, iar victima s-a aflat într-o stare alcoolică avansată până la „intoxicație”, fapt reflectat în raportul de expertiză nr.216D/1952 din 19.09.2016, dar și de caracterul agresiv al victimei. În consecință nu avem un prejudiciu moral cauzat, nu a suferit reprezentantul victimei careva suferințe psihice care să echivaleze cu suma de 100.000 lei.

În drept, partea apărării își întemeiază cererea de recurs pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) și 13) Cod de procedură penală.

6.2. Avocatul Burlacu M. solicită casarea sentinței și deciziei instanței de apel, cu rejudecarea cauzei și dispunerea condamnării inculpatului în baza art. 149 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse prin prisma art. 90 Cod penal.

În motivarea cererii de recurs, apărătorul invocă că învinuirea adusă inculpatului a fost de fapt copierea ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț cu toate că circumstanțele au evaluat semnificativ în alt mod, decât cel descris. Cel puțin era corect de indicat în rechizitoriu acțiunile ce au determinat cauza morții lui Țîntariuc D. așa cum au fost statuate acestea în raportul de expertiză medico-legală.

Procurorul a interogat și respectiv a pus la baza rechizitoriului declarațiile martorilor care fie au dat mărturii generaliste, fie în genere persoane care în virtutea funcției sale nici nu urmau a fi interogate în calitate de martor.

Astfel, procurorul l-a interogat în calitate de martor pe cet. Ghenciu V., care activează în calitate de ofițer de investigații în Biroul crime grave al Serviciului Poliției Criminale a Secției Investigații Infraționi, al IP Centru mun. Chișinău. În primul rând această persoană nici nu putea fi interogată în calitate de martor în virtutea art. 90 alin. (4) CPP. Mai mult ca atât această persoană abuzând de funcția pe care o ocupă practic a

încercat să manipuleze cu situația prelucrându-l pe Drumea I. în sensul în care acesta să recunoască o infracțiune mai gravă decât cea de fapt săvârșită. Care era necesitatea ca lucrătorul operativ să mai lucreze cu Drumea I., dacă la acel moment infracțiunea deja era descoperită, iar presupusul autor deja reținut.

Nu este clar din ce considerente organul de urmărire penală și procurorul imediat după deplasarea la fața locului și ridicarea urmelor, nefiind în posesia rapoartelor de expertiză, neavând clar un cerc de martori, a intentat cauza penală în baza art.145 alin. (2) Cod penal neștiind la acel moment dacă este o legitimă apărarea, omor din imprudență sau omor intenționat.

Cu toate că, pe parcurs procurorul a recalificat acțiunile lui Drumea I. în art.145 alin. (1) Cod penal, totodată a menținut indicele calificativ - omor intenționat.

Ce înseamnă un omor intenționat - omor premeditat, pregătit din timp, chibzuit, având la baza sa un motiv fie un scop.

Cele petrecute în noaptea de 18.09.2017 au fost acțiuni spontane, acțiuni, consecințele cărora au fost determinate de victima Țintariuc D., care aflându-se în apartamentul lui Drumea I. a făcut scandal, a agresat verbal soția Drumea C. exprimându-se în adresa ei cu cuvinte necenzurate, iar ulterior la încercarea lui Drumea I. de a-l liniști și al petrece l-a atacat fără careva motiv aplicându-i lovituri în față. Astfel, Drumea I. fiind în situația de a-și apăra viața sa personal.

Calificarea corectă a faptei imputate constituie exigență a unui proces echitabil, așadar procurorul nu era obligat să recalifice ulterior faptele imputate în corespundere cu circumstanțele cauzei și raportul de expertiză medico-legală.

Intenția fiind o categorie subiectivă poate fi apreciată de făptaș și nu de terțe persoane, care nu cunosc retrăirile emoționale profunde a făptașului și atitudinile sale lăuntrice față de victimă, astfel, nu este clar absolut cum putea procurorul să formuleze în concluziile sale de învinuire următoarele: Drumea I. având intenția de a-l lipsi de viață pe Țintariuc D., dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, i-a aplicat victimei multiple lovituri cu picioarele și pumnii pe diferite părți ale corpului.

Totodată, procurorul manifestând subiectivism absolut nu a examinat și faptul că Drumea I. nu a prevăzut și nici nu a putut prevedea careva consecințe pentru Țintariuc D. împingându-l pe acesta în vederea apărării vieții sale personale. Și chiar dacă Drumea I. putea să prevadă anumite consecințe în circumstanțele în care a acționat nu a reușit să întreprindă acest lucru, oare în cumul aceasta determină lipsa intenției sau premeditări în acțiunile inculpatului, iar procurorul urma să examineze aceste circumstanțe prin prisma imprudenței.

Cel mai grav însă este faptul că expertiza medicală arătând că decesul lui Țintariuc D., fiind consecința lovirii de un corp (contondent) în cazul de față scara, procurorul continuând să afirme că decesul a fost provocat de multiplele lovituri aplicate de Drumea I., fapt ce demonstrează o denaturare și manipulare categorică cu circumstanțele cauzei, fapt ce în cadrul unui proces echitabil este inacceptabil. Cu toate că procurorul este acuzator și reprezintă învinuirea în numele statului mai întâi de toate el este garantul

legalității în procesul penal, atât la faza de urmărire penală cât și la examinarea cauzei în instanță.

În continuare, recurentul face trimitere la interpretările doctrinale cu referire la aspectul omorului săvârșit cu premeditare. Intenția premeditată este cea care constituie fondul condiției, în cauză intenția premeditată reprezintă una dintre speciile modalității nenormative a intenției având la bază criteriul momentului de apariție a intenției. Intenția premeditată întrunește două componente: 1) componența cronologică, desemnând realizarea hotărârii de a săvârși infracțiunea nu imediat, dar după trecerea unui anumit interval de timp de la momentul apariției sale; 2) componența ideologică, desemnând activitatea psihică specifică a făptuitorului pe parcursul acestui interval: reprezentarea în conștiința făptuitorului a modelului preconizatei infracțiuni; chibzuirea asupra detaliilor săvârșirii și tănuirii respectivei infracțiuni; modelarea eventualei conduitei a victimei infracțiunii; deciderea asupra oportunității atragerii participanților la infracțiune.

Cu referire la interpretarea pe care o face Curtea Supremă de Justiție în Hotărârea Plenului „Cu privire la practica judiciară în cauzele penale referitoare la infracțiunile săvârșite prin omor (art.145-148 CP). Cum se indică în preambulul hotărârii că se comit greșeli la delimitarea omorului intenționat de componențele de infracțiuni conexe, în special, de lipsirea de viață din imprudentă (art.149 CP). De aceea, în toate cauzele care au ca obiect o infracțiune de omor se efectuează o expertiză medico-legală, care are ca scop tocmai stabilirea cauzei decesului.

Dat fiind faptul că materialele cauzei penale indică direct că inculpatul Drumea I. s-a apărut de acțiunile violente și agresive a victimei, iar rezultatul acestei apărări din păcate s-a exteriorizat în lipsirea de viață a ultimului, din imprudență.

La individualizarea pedepsei pentru Drumea I. instanța nu a ținut cont de faptul că acesta regretă sincer cele comise, este de acord să compenseze un prejudiciu real familiei victimei, are la întreținere un copil minor, evenimentele petrecute i-au dat o lecție de viață, încât dânsul dorește categoric să se axeze doar pe studii, muncă și familie, de aceea considerăm că la individualizarea și aplicarea pedepsei instanța urma să fie obiectivă și să-i aplice o pedeapsă echitabilă, ținând cont și de soarta familiei Drumea, care re trăiesc o profundă tragedie.

6.3. Avocatul Diaconu D. acționând în interesele succesului părții vătămate solicită casarea parțială a sentinței și deciziei instanței de apel, în partea stabilirii pedepsei și soluționării acțiunii civile, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia Drumea I. să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 15 ani închisoare, iar acțiunea civilă să fie admisă integral, cu dispunerea încasării prejudiciului moral din contul inculpatului în cuantum de 500.000 lei.

În recurs se menționează că, atât prima instanță, cât și instanța de apel, corect au constatat vinovăția inculpatului Drumea I. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, însă instanțele greșit au individualizat pedeapsa pe care urmează să o ispășească inculpatul, contrar celor stipulate în art. 61 alin. (2) și 75 Cod penal.

În particular, instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului de circumstanțele reale ale faptei comise și anume:

săvârșirea unei infracțiuni deosebit de grave în stare de ebrietate alcoolică, care constituie o circumstanță agravantă, conform art. 77 alin. (1) lit. j) Cod penal, părăsirea locului infracțiunii și încercarea de a ascunde urmele săvârșirii infracțiunii, prin tănuirea încălțăminte și hainelor cu care era îmbrăcat, imediat după ce a sesizat urmările faptei pe care a săvârșit-o.

Urmează de reținut, că sancțiunea prevăzută de art. 151 alin. (4) Cod penal prevede o pedeapsă cu închisoarea de la 12 la 15 ani, iar termenul de 12 ani de închisoare, stabilit de către prima instanță și menținut la rîndul său de către instanța de apel, nu este proporțional faptelor comise de inculpat, deoarece nu au fost constatate careva circumstanțe atenuante sau excepționale ale cauzei, ce ar permite stabilirea unei pedepse la limita minimă de pedeapsă prevăzută în dispoziția articolului dat.

Reieșind din cele expuse, recurentul consideră că pe cazul dat, instanțele de judecată nu și-au argumentat soluția adoptată în latura penală, neindicând motivele respingerii solicitării acuzatorului de stat, care a pledat pentru aplicarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de 14 ani.

În ceea ce privește acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Țintariuc A., privitor la compensarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, corect s-a dispus prin decizia instanței de apel recuperarea acestui prejudiciu, însă recurentul nu este de acord cu quantumul acestuia, pledînd pentru satisfacerea integrală a acțiunii înaintate, adică pentru acordarea sumei de 500.000 lei.

Or, la aprecierea quantumului prejudiciului moral, în calitate de compensare a suferințelor psihice cauzate prin infracțiune, instanța de apel nu a dat deplină eficiență prevederilor art. 1398, 1422 Cod civil, precum și celor conținute în art. 1423 Cod Civil, care prevede că: *„mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.”*

Instanța de apel reținînd că pentru repararea daunei morale succesorului părții vătămate Țintariuc Anna, suma de 100.000 lei este echitabilă și suficientă pentru a aduce satisfacție morală, iar pe de altă parte că suma solicitată în cazul dat de acuzatorul de stat și succesorul părții vătămate în mărime de 500 000 lei, este exagerată, inclusiv stării materiale și financiare a inculpatului, nu a ținut cont nici de recomandările consemnate la pct. 27) al Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 04.07.2005 *„Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces”, în care suficient de clar se menționează că:* „[...] Instanțele de judecată vor avea în vedere că, în cazul vătămării integrității corporale sau al altei vătămări a sănătății, precum și în cazurile de deces a victimei, persoanele vătămate au dreptul în conformitate cu art.1422 și 616 alin. (2) Cod civil la repararea prejudiciului nepatrimonial (moral) sub formă de despăgubire în bani în suma stabilită de instanțele judecătorești în baza unei aprecieri conforme principiilor echității. [...] Conform art. 1423

Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța judecătorească reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, (dacă vinovăția este condiție a răspunderii), și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească, luînd în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (*locul, timpul, vîrsta etc*), precum și statutul social al persoanei vătămate.

Deci este evident faptul că, simpla expunere a punctului de vedere a instanței de apel în privința cuantumului prejudiciului moral, de care, după părerea instanței, succesorul părții vătămate Țintariuc A. este îndreptățită să beneficieze, fără a argumenta în ce măsură suma în mărime de 500 000 lei, solicitată spre compensare, este considerată ca fiind una exagerată, nu poate fi pusă la baza unei hotărîri judecătorești legale și întemeiate.

De altfel, singurul argument al instanței de apel în susținerea concluziei precum că suma în mărime de 500.000 lei, solicitată de succesorul părții vătămate cu titlu de compensare a prejudiciului moral, este exagerată, se bazează pe aspectul „stării materiale și financiare a inculpatului”, esența căreia nu doar că nu este desprinsă de nicăieri, dar și contravine prevederilor art. 1423 Cod civil, care la acest compartiment precizează doar „*gradul de vinovăție al autorului prejudiciului*”, instituind o importanță deosebită „*măsurii în care compensația oferită poate aduce satisfacție persoanei vătămate*”.

Prin urmare, se consideră că motivarea insuficientă de către instanța de apel a deciziei pronunțate, prin care a fost admisă doar în parte, acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate privitor la compensarea prejudiciului moral cauzat în valoare de 500 000 lei, contravine atât legislației naționale, cât și practicii CtEDO, care stabilesc că hotărîrea judecătorească trebuie să cuprindă în motivarea sa, argumentele pro și contra care au format, în fapt și în drept, convingerea instanței cu privire la soluția pronunțată, argumente care, în mod necesar, trebuie să se raporteze, pe de o parte, la susținerile și argumentele părților, iar, pe de altă parte, la dispozițiile legale aplicabile raportului juridic dedus judecății. Or, motivarea unei hotărîri reprezintă un element de transparență a justiției, inerent oricărui act jurisdicțional.

Respectiv, recurentul opinează că o astfel de hotărîre este arbitrară, fapt care determină soluția casării acesteia, în baza temeiului de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP.

Pe de altă parte, de către succesorul părții vătămate atât în acțiunea civilă, cât și pe parcursul examinării cauzei penale în instanța de fond și cea de apel, s-au prezentat suficiente argumente care demonstrează caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate, în legătură cu decesul soțului Țintariuc D., prin prisma cărora dînsa s-a văzut îndreptățită să beneficieze de compensarea prejudiciului moral în cuantum de 500 000 lei, considerînd că este o sumă echitabilă în raport cu consecințele cauzate prin infracțiunea săvîrșită de inculpat.

Ținem să atragem atenția instanței de recurs, că succesorul părții vătămate, în nici un caz nu urmărește scopul de a se îmbogăți sau de a trage foloase materiale ce nu i se cuvin, din contul inculpatului Drumea I., ci doar încearcă să-și valorifice o compensare, pe măsură să diminueze intensitatea retrăirilor și a sentimentelor rănite legate de pierderea persoanei apropiate.

La aprecierea cuantumului prejudiciului moral, instanța de apel a neglijat și faptul, că starea emoțională a reclamantei Țintariuc A., nu este legată doar de persoana sa, ci și de retrăirile pe care le are în privința fiicei sale minore Țintariuc A., care la o vârstă extrem de fragedă (5 ani) a rămas fără tată, iar acest lucru î-i provoacă încă mai multă durere și suferințe psihice, deoarece înțelege că fiica lor va avea parte de multe momente dureroase în viitor, provocate de despărțirea de tatăl ei.

Din considerentele menționate, insistăm în fața instanței de recurs, asupra revizuirii mărimii compensației pentru prejudiciul moral cauzat succesului părții vătămate, adjudecată prin decizia instanței de apel, în conformitate cu criteriile de apreciere stipulate la art. 1422, 1423 CC, practicii judiciare a Curții Supreme de Justiție pe cazuri similare inclusiv a Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Tolstoy Miloslovsky c. Regatul Unit*, a stabilit că: „*despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora*”.

În drept, recurentul își întemeiază cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În corespundere cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate menționând că acestea urmează a fi declarate inadmisibile, din motiv că sunt vădit neîntemeiate, întrucât pedeapsa stabilită inculpatului este legală și în limitele sancțiunii normei de incriminare, iar acțiunea civilă corect a fost adjudecată.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, fără citarea părților, în baza motivelor invocate de recurenți și în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora, pentru considerentele ce urmează.

8.1. Pornind de la alegațiile avansate de avocații Pascal V. și Burlacu M. în numele inculpatului, Colegiul făcând trimitere la dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, menționează că instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat. Pentru a statua asupra netemeinicii cererilor de recurs depuse de apărătorii inculpatului, instanța a făcut verificările temeiurilor de casare invocate de părți, în raport cu actele dosarului, constatând că hotărârea recurată este conformă legii, fără a prezenta vreo lipsă, care să o afecteze, mai mult ca atât, nu există nici alte motive, neinvocate de părți, care ar putea fi luate în considerare din oficiu, și ar fi de natură să răstoarne soluțiile instanțelor de fond adoptate pe caz.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și motivate corespunzător de titularii cererilor de recurs.

Reieșind din analiza textuală a cererilor de recurs declarate de apărătorii inculpatului, Colegiul constată că aceștia fac trimitere la erorile de drept cuprinse în pct. 6), 8), 12) și pct. 13) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, pledînd pentru casarea deciziei instanței de apel și fie remiterea cauzei la rejudecare, fie recalificarea acțiunilor inculpatului din prevederile art. 145 Cod penal, în cele ale art. 149 Cod penal, cu stabilirea unei sancțiuni non-privative de libertate inculpatului Drumea I.

Verificând actele cauzei, raportat la temeiurile de casare invocate de recurenți, se apreciază că acestea sunt vădit neîntemeiate și repetitive, iar pentru a statua asupra acestei soluții s-a rezultat din următoarele.

Într-un prim aspect, Colegiul ține să remarce că, avocații Pascal V. și Burlacu M. la etapa judecării cauzei în instanța de apel au înaintat critici similare celor disputate în procedura de recurs, respectiv asupra problemelor ridicate de aceștia în cererile de recurs, există deja o hotărâre judecătorească ce cuprinde răspunsurile detaliate ce vizează vinovăția inculpatului în raport cu fapta prejudiciabilă comisă de acesta, încadrarea juridică a faptei reținute în sarcina inculpatului și echitatea pedepsei stabilite acestuia.

În acest sens, avînd în vedere jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat, cu titlul de principiu, că instanțele judecătorești trebuie să-și motiveze deciziile în temeiul art. 6§1 al Convenției (*a se vedea în acest sens cauza Ruiz Torija vs. Spain, 9 decembrie 1994, §29*), totuși, acestea nu sunt obligate să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument avansat de părți, mai cu seamă dacă el este invocat în mod repetat, iar extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei și circumstanțele cauzei. *Inter alia*, tot în opinia Curții, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art. 6 din Convenție. (*a se vedea în acest sens cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010*).

Prin urmare, avînd în vedere cele expuse, instanța de recurs se va referi succint la alegațiile recurenților și netemeinicia acestora.

Or, statuând asupra inadmisibilității recursurilor declarate de apărătorii inculpatului, instanța de recurs pornește de la aceea că, în mare parte, recurenții în cereri se axează pe faptul că probatoriul nu a fost corect apreciat de instanțele de fond, în particular menționând că proba cu stenograma discuțiilor dintre inculpat și ofițerul de urmărire penală din data de 25.09.2016 nu urma a fi pusă la baza sentinței, sau că rezultatele raportului de expertiză medico-legală nr. 1952 din 19.09.2016 nu au fost corect interpretate, întrucît leziunile depistate la victimă fizic nu au putut fi cauzate de Drumea I., la fel se pretinde că nu au fost just apreciate următoarele probe: procesul-verbal de examinare din 27.09.2016 - fișierul care conține imagini video din liftul nr. 2 din CC „Atrium”: la 04.20.29 în data de 19.09.2016 victima urmă în lift, are o ținută

dezechilibrată, mișcări haotice, dând impresia că este în stare de ebrietate; raportul de expertiză medico-legală nr. 216D/1952 din 19.09.2016, prin care s-a depistat alcool etilic în cantitate de 3,5%, concentrație care de obicei la persoanele vii corespunde intoxicației grave cu alcool depistată la victimă, însă toate acestea țin nemijlocit de starea de fapt și de chestiunea de apreciere a probelor, care nu este obiect de cercetare la etapa judecării cauzei în instanța de recurs.

Totodată, nu încapе îndoiala că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente în cadrul unui proces penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atributele exclusive ale instanțelor de fond.

Adică, obiecțiile ce vizează aspectele de fapt și criticele asupra probatoriului (*în acest sens se are în vedere cele aduse declarațiilor martorului Ghenciu V., sau cele cu privire la pretinsa denaturarea și manipulare a circumstanțelor cauzei precum și altele de acest fel din recursul avocatului Burlacu M.*) nu vor fi supuse unei analize de către instanța de recurs, mai mult că părțile au avut posibilitatea la diferite faze ale procesului penal să ridice problema neadmiterii unor probe, sau contestarea veridicității altora și în general clarificarea circumstanțelor de fapt importante pentru justa soluționare a acestei cauze, însă nu au uzat de acest drept fundamental, respectiv la această etapă a procedurilor aceștia fiind decăzuți din dreptul de a interveni cu atare solicitări.

Din atare considerente, Colegiul penal nu va analiza și verifica probele administrate în această cauză. Mai mult, în speța dată nici nu s-a constatat discrepanța între cele reținute de instanțele de fond în vederea condamnării lui Drumea I. în baza art. 151 alin. (4) Cod penal și conținutul real al probelor, sau ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o susține.

În acest punct de analiză, Colegiul ține să evidențieze că, simplul fapt că pot exista două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor nu este un motiv suficient și plauzibil pentru a dispune rejudecarea unei cauze penale, după cum solicită avocatul Pascal V.

În partea ce ține de criticele precum că instanța de apel nu și-a motivat soluția de a menține condamnare în privința lui Drumea I. în baza art. 151 alin. (4) Cod penal și nu a dat răspuns la toate argumentele invocate de partea apărării în cererile de apel, Colegiul penal reamintește recurenților că, în linii generale motivarea unei hotărâri judecătorești este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări dintr-o hotărîre penale.

În această cauză, este adevărat că decizia Curții de Apel a fost succintă, prin care doar s-a menținut hotărârea primei instanțe în latura penală și s-a adoptat altă soluție în latura civilă. Totuși, având în vedere faptul că fondul cauzei a fost examinat în mod corespunzător de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și că sentința este suficient de motivată, precum și având în vedere natura motivelor invocate de părți, Colegiul penal nu consideră că respingerea apelurilor fără o motivare detaliată constituie o violare a cerințelor art. 6 § 1 al Convenției, după cum se pretinde. În lumina celor de mai sus, Colegiul consideră că pretenția care se referă la lipsa motivării deciziei Curții de Apel este vădit nefondată.

Mai mult ca atât, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută în cauză și a concluzionat corect că aceasta se circumscrie încadrării juridice imputabile inculpatului, anume în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, dar nicidecum celei pretinse de apărători în baza art. 149 Cod penal.

În acest sens, se apreciază ca fiind juste statuările instanței de apel, care cercetând și apreciind probatoriu, a conchis că: „... *cerința avocatului Pascal V., de a-l recunoaște pe Drumea I. vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 Cod penal, cerință susținută și de avocatul Burlacu M., solicitări fundamentate pe inexistența faptei incriminate, sunt neîntemeiate, nesprijinindu-se pe argumente de natură a convinge încrederea Colegiului în justetea probatoriului administrat, doar urmărindu-se o condamnare pentru o infracțiune gravă, astfel încât să fie posibil de aplicat art. 90 Cod penal, iar în final condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.*”

Indubitabil că, calificarea corectă a fapte prejudiciabile imputate inculpatului constituie una din exigențele procesului echitabil, totuși este greșită afirmația apărătorului precum că, Drumea I. ar fi comis infracțiunea de lipsire de viață din imprudență a victimei Țintariuc D., or materialul probator a demonstrat contrariu, și anume că inculpatul, acționînd prin intenție indirectă i-a aplicat mai multe lovituri victimei, în rezultatul cărora aceasta a decedat, iar faptele lui corect au fost încadrate juridic în baza art. 151 alin. (4) Cod penal.

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs expune că instanța de apel și-a motivat decizia, în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelurilor declarate de partea apărării, cu menținerea sentinței atacate, în latura penală.

Mai mult, din materialele dosarului rezultă că instanța de apel la examinarea cauzei, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dându-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatului de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, iar careva temeiuri de a dispune recalificarea faptei în baza art. 149 Cod penal în privința lui Drumea I., nu au fost stabilite nici de instanța de recurs.

Deci, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, iar instanța de apel a dat răspuns argumentele decisive invocate de

apelanți, specificând motivele pe care și-a întemeiat soluția adoptată.

Cu privire la alegațiile ce țin de faptul că prima instanță neîntemeiat i-a respins cererea inculpatului de a examina cauza în privința sa în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Colegiul verificând materialele dosarului în acest aspect constată că corect a fost respinsă cererea lui Drumea I. privind judecarea cauzei în procedură simplificată, ca fiind tardiv înaintată. (*a se vedea în acest sens f.d. 129, 137-138, vol. III*)

Pentru a statua astfel, Colegiul penal notează că, reieșind din procesul-verbal al ședinței de judecată din data de 10 aprilie 2017, anexat la filele dosarului 128 – 129, vol. III, la care au fost prezenți inculpatul și apărătorul acestuia Burlacu M., în corespundere cu prevederile art. 366 Cod de procedură penală, instanța a purces la cercetarea judecătorească, procurorul a expus învinuirea, dând citire rechizitoriului, după care s-a dat citire acțiunii civile și s-a audiat succesorul părții vătămate, la finele ședinței respective s-a pus în discuție demersul procurorului privitor la prelungirea măsurii preventive aplicate inculpatului, ședința s-a întrerupt până la data de 28.04.2017.

La ședința fixată pentru data de 28.04.2017 inculpatul a refuzat să fie escortat, respectiv aceasta a fost amânată pentru data de 16.05.2017, dată, la care iarăși inculpatul, din aceleași motive, nu s-a prezentat. După care, la 22.05.2017, inculpatul prezentându-se la ședință a solicitat examinarea cauzei în privința sa în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Potrivit alin. (1) al normei procesuale pre-citate, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul poate declara, personal prin înscris autentic, că recunoaște săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

În cadrul ședinței preliminare sau până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul este în drept să solicite examinarea cauzei în privința sa, în procedură simplificată, drept de care inculpatul nu a făcut uz în termenii stabiliți de lege, dar deja când cercetarea judecătorească începuse, ceea ce a făcut ca cererea lui în acest sens, să fie corect respinsă de instanță, ca fiind tardivă.

Respectiv, în această parte soluția instanței este legală și întemeiată.

În continuare, referitor la pretinsa încălcare a primei instanțe ce vizează modificarea învinuirii contrar prevederilor art. 325 Cod de procedură penală, se relevă următoarele.

În primul rând, urmează de reținut că, procurorul participant la judecarea cauzei penale este obligat să mențină pe tot parcursul procesului penal un rol activ, îndeplinind acțiuni eficiente în prezentarea și probarea învinuirii aduse inculpatului, totodată procurorul este persoana care inițiază cereri și demersuri în sensul cercetării probelor, modificării învinuirii. Este inadmisibilă aducerea neîntemeiată de noi capete de acuzare în procesul judecării cauzei penale, însă, este la fel de inadmisibil ca reprezentantul acuzării de stat, care descoperă în cadrul procesului penal noi circumstanțe incriminatoare, să nu poată aplica pârghiile justiției pentru calificarea corectă și echitabilă a faptelor comise de inculpat. În acest caz s-ar încălca dreptul la un proces echitabil al părții vătămate și al societății, care acuză persoana prin intermediul procurorului.

Dreptul procurorului, prevăzut de art.326 alin.(1) Cod de procedură penală, de a modifica învinuirea în sensul agravării: „*dacă probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior*”, se realizează prin emiterea în acest sens a ordonanței, iar instanța are obligația de a o accepta în cazul prezenței probelor incontestabile. Acest drept este proporțional cu situația care a determinat-o – săvârșirea de către inculpat a unei infracțiuni mai grave decât cea incriminată anterior prin rechizitoriu. Or, procurorul nu poate fi lipsit de dreptul de a-și exercita atribuțiile sale potrivit art.124 din Constituție.

În speța dată, fiind respectate prevederile legale pertinente, procurorul constatând că reieșind din probele cercetate se dovedește indubitabil că inculpatul se face vinovat de o infracțiune mai gravă decât cea de care a fost pus învinuire și deferit judecării, a înaintat o ordonanță de modificare a învinuirii în sensul agravării în ordinea prevăzută de art. 326 Cod de procedură penală.

În urma acestor precizări, instanța de recurs consideră că acuzatorul de stat, constatând în ședința de judecată probe care dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior, a înaintat un demers întemeiat, raportând corect circumstanțele de fapt la normele de drept citate *supra*. Deci neîntemeiat avocatul Pascal V. pretinde că prima instanță în acest sens ar fi admis careva abuzuri procedurale sau că ar fi încălcat vădit prevederile art. 19, 101, 315, 325 Cod de procedură penală.

Pe de altă parte, instanța de recurs, contrar celor invocate de recurenți, consideră că, în speța dată, reieșind din circumstanțele de fapt constatate de instanțe, de modul în care a acționat inculpatul, de probele cercetate, s-a demonstrat în afara oricărui dubiu că Drumea I. prin acțiunile sale intenționate îndreptate asupra victimei Țîntariuc D. a comis infracțiunea de vătămare intenționată gravă a integrității corporale, care a provocat decesul ultimului.

Infracțiunea incriminată de art. 151 alin. (4) Cod penal este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul producerii vătămarilor grave, cu survenirea decesului.

De altfel, faptul nerecunoașterii vinovății nu-l absolvă pe inculpat de răspunderea penală pe care acesta o poartă pentru fapta prejudiciabilă comisă.

Totodată, instanța apreciază că pedeapsa stabilită inculpatului se cuprinde în limitele legale și este proporțională faptei săvârșite de Drumea I.

Respectiv, sunt nefondate alegațiile recurenților privind stabilirea unei pedepse prea aspre în privința inculpatului, de 12 ani închisoare, nefiind în acest aspect luate în considerație personalitatea inculpatului, recunoașterea parțială a vinovăției, acceptarea probelor din dosar, a declarat veridic despre toate momentele infracțiunii; are o stare a sănătății precară (extrasele medicale, intervențiile chirurgicale anexe la dosar), are doar 20 ani, și-a întemeiat o familie, crește și educă un copil minor; nu a fost condamnat anterior și se caracterizează pozitiv la locul de trai; a restituit prejudiciul material; regretă sincer cele comise; și-a asumat responsabilitatea să participe la creșterea copilului victimei. Or, potrivit art.76 Cod penal, săvârșirea infracțiunii de către un minor sau de

către o persoană care a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani constituie o circumstanță atenuantă.

Contrar acestor afirmații, Colegiu penal reiterează că sancțiunea art. 151 alin. (4) Cod penal prevede pedeapsa cu închisoarea de la 12 la 15 ani, inculpatului i-a fost stabilită pedeapsa de 12 ani închisoare. Or, o pedeapsă, redusă pînă la minimul prevăzut de sancțiunea articolului de incriminare, se consideră echitabilă atunci cînd s-au luat în considerare toate circumstanțele personale ale inculpatului, ceea ce în cauza deferită judecătii s-a și realizat. Adică, prima instanță, reținând toate circumstanțele cauzei și comiterii infracțiunii, i-a stabilit lui Drumea I. pedeapsa orientată spre limita minimă a sancțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

Din atare considerente, Colegiul opinează că temeiurile pentru recurs invocate de recurenți în acest sens nu sunt incidente cauzei, iar pedeapsa în privința lui Drumea I. a fost stabilită în deplin acord cu prevederile art. 61 și 75 Cod penal. La fel, față de toate aspectele expuse, Colegiul apreciază că circumstanțele reale ale săvîrșirii faptei infracționale și cele personale ale inculpatului nu sunt de natură să atragă după sine adoptarea unei soluții de modificare a pedepsei penale în privința acestuia, mai mult, neexistînd nici motive care, examinate din oficiu, ar determina instanța de recurs să caseze hotărîrea recurată în acest sens.

În partea dispunerii încasării prejudiciului moral, în cuantum de 100000 lei, din contul inculpatului în beneficiul succesorului părții vătămate, instanța de recurs consideră că suma acestuia este echitabilă și nu necesită probată, după cum pledează avocatul.

În subsidiar la cele expuse, Colegiul penal, referindu-se la erorile judiciare care pot duce la casarea unei hotărîri judecătorești, specifică că simpla considerare a faptului că investigația în cauza deferită judecătii, în opinia uneia din părți, a fost incompletă și părtinitoare, nu poate prin ea însuși, în absența erorilor judiciare sau a unor încălcări serioase a procedurilor judecătorești, erori evidente în aplicarea dreptului material sau a oricărui alt motiv important ce rezultă din interesul justiției, să indice asupra prezenței unor carențe în procedura anterioară.

Or, concluzionînd asupra celor expuse, instanța de recurs reiterează că motivarea pe care instanța de apel a formulat-o o acceptă și pentru a evita repetări inutile o însușește, fapt ce vine în corespundere și cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37) a hotărîrii în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010* a indicat că art. 6 §1 din Convenție deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunînd un răspuns detaliat pentru fiecare argument în parte, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale, fapt ce determină inutilitatea expunerii lor repetate în prezenta decizie.

În consecință, Colegiul penal reține că la judecarea acestei cauze în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală și a pronunțat o hotărîre legală și întemeiată, adică nu există vreun temei legal pentru admiterea recursurilor ordinare în sensul declarat de avocații Pascal V. și Burlacu M. în numele inculpatului Drumea I.

8.2. În partea ce ține de alegațiile avansate de avocatul Diaconu D. în interesele succesorului părții vătămate Țintariuc A., Colegiul constată că acestea vizează două aspecte ce cuprind dezacordul cu pedeapsa aplicată inculpatului de 12 ani închisoare, în acest sens se solicită condamnarea lui Drumea I. în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, la 15 ani închisoare, și admiterea integrală a acțiunii civile, cu dispunerea încasării prejudiciului moral în beneficiul părții civile în sumă de 500000 lei.

Despre echitatea pedepsei stabilite inculpatului, Colegiul a vorbit mai sus, considerând că quantumul acesteia va duce la atingerea scopului pedepsei stipulat în art. 61 Cod penal de legislator, potrivit căruia pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare aplicată în privința condamnaților, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa mai are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ceea ce privește comportamentul făptuitorului.

Printre altele, termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind vârsta tânără, gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii, deci aici fiind vorba de personalitatea infractorului.

La caz, instanțele de fond corect au apreciat în cumul toate circumstanțele comiterii infracțiunii, vârsta inculpatului, situația familială a acestuia, statuând asupra aplicării unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, care cu siguranță va duce la corijarea inculpatului și evitarea în viitor a comiterii de noi infracțiuni de către Drumea I. Deci, în această parte, hotărârea atacată este legală și întemeiată.

Vizavi de aprecierea quantumului prejudiciului moral, care ar aduce o satisfacție echitabilă succesorului părții vătămate pentru suferințele cauzate acesteia prin infracțiunea comisă de inculpat în privința soțului decedat, instanța de recurs apreciază că, despăgubirea în valoare de 100.000 lei, este una compensatorie.

Corect a fost notat că întinderea prejudiciului moral nu poate fi cuantificată potrivit unor criterii matematice sau economice, astfel încât, în funcție de împrejurările concrete ale speței, statuând în echitate, instanța de judecată urmează să acorde despăgubiri apte să constituie o satisfacție echitabilă.

Or, potrivit art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală, odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să se expună și asupra acțiunii civile. În conformitate cu prevederile art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea quantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța urmează să i-a în considerare: suferințele fizice ale victimei, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

În același sens, se menționează că, în temeiul art.1423 alin.(1) Cod civil coroborat cu art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului

prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate.

În speța noastră, în urma acțiunilor infracționale întreprinse de inculpat, partea - Țintariuc A. și-a pierdut soțul, împreună cu care are un copil minor. În general, viața unei persoane nu are un coeficient estimativ, la fel și suferințele suportate în urma decesului unei persoane apropiate, nu pot fi cuantificate, totuși legea prevede posibilitatea acordării unor despăgubiri părților printr-un echivalent bănesc apreciat de instanță. Or, întrucât despăgubirile au un caracter pecuniar, ele nu pot repara decât un prejudiciu evaluabil în bani.

Pe de altă parte, dificultățile întâmpinate la evaluarea daunelor morale nu sunt insurmontabile. Deși suntem în prezența unor prejudicii deosebit de valoroase, este posibilă stabilirea quantumului indemnizației convenite părții.

La caz, suferințele succesoriului victimei au fost apreciate de instanța de apel la valoarea de 100.000 lei, care a fost considerată o sumă echitabilă pentru recuperarea prejudiciului moral. De altfel, prevederile legale în această privință au fost respectate, instanța de apel, stabilind existența unui prejudiciu moral cauzat succesoriului părții vătămate, în mod întemeiat a dispus casarea sentinței în această parte și recuperarea prejudiciului suportat prin stabilirea și achitarea unui echivalent bănesc, care a fost cuantificat de Curtea de Apel Chișinău la suma de 100.000 lei.

Față de cele ce preced, instanța de recurs menționează că despăgubirile acordate părții, cu titlu de recompensă morală, se consideră echitabile.

În virtutea considerentelor consemnate în partea descriptivă a prezentei decizii și nefiind identificate de instanța de recurs prezența unor erori judiciare, ce ar servi drept temei de casare a deciziei recurate, Colegiul penal apreciază ca fiind vădit neîntemeiate cererile de recurs declarate de părți.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocații Pascal Veronica și Burlacu Marcel în numele inculpatului și de avocatul Diaconu Dorian în numele succesoriului părții vătămate Țintariuc Anna, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, în cauza penală privindu-l pe Drumea Ion XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 martie 2018.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

TOMA Nadejda

Judecător

COBZAC Elena